

Sikeres iskolai hangverseny Alsóvároson

Az alsóvárosi Hámán Kató általános iskolában vasárnap tartották meg a már hagyományos énekkari hangversenyt. A száztagú kórus megjelenésében is impozáns volt, mosolygós arcú gyermekek sorakoztak a dobogóra. Liszt Ferenc és Bartók Béla ünneplése volt a hangverseny célja. A műsor első részében népdalok és Liszt-művek szerepeltek, a második részben Bartók énekkari és hangszeres műveit hallotta a közönség.

A 10–14 éves tanulók a nehéz, igényesebb műveket is művészi formában kidolgozva tolmácsolták. Nagy sikert aratott Liszt: Magyar ünnepi dala és a hangverseny zárószámai, a mozgalmas dalok, különösen Lóránd: A párttal, a néppel című kompozícióját adták elő meggyőzően. Külön színfoltja volt a műsornak a kis Nádai Éva V. osztályos tanuló karvezetése, a szólisták magabiztos előadása. Megérdemelten kaptak vastapsot és ismételni kellett több számot.

Az igényes műsort összeállította és a kart vezényelte Kamarás Imre tanár. Ügysszerű, szaktudása, rutinos vezetése biztosíték, hogy a Hámán Kató általános iskolában mind színvonalasabb hangversenyeket halljunk. A vasárnapi elő-

(Somogyiné felv.)

adás is megmozgatta Alsóváros közönségét és a zsűfőlásig megtelt teremben 300

főnyi közönség szívesen ajándékozta elismerő tapssal az ifjú énekeseket.

Üzemben a DÁV hálózati kismintája

Felére csökken a tervezési idő — Hamarabb megtalálják a hibák okait

Külsőre szinte megtevesztésig hasonlít a kézikapcsolású telefonközpontokhoz, csupán a homlokán levő felirat bizonyítja, hogy mégsem az. Egyenáramú hálózati modell, vagy ahogy a szakemberek nevezik: kisminta. Néhány héttel ezelőtt érkezett meg a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat Klauzál téri székházába, de már üzemel is. Juhász Rudolf, a műszaki fejlesztés fiatal mérnöke hajlik föléje.

— A hálózati kisminta különböző feszültségű hálózatok mérésére szolgál — mondja. — Az újságok — többek között a Dél-Magyarország is — írtak jelentőségéről. Most, hogy itt van, még inkább érezzük ezt. Munkatársam, Monostori József a nagyfeszültségű zárlatviszonyok vizsgálatánál veszi hasznát, magam pedig a kisfeszültségű elosztóhálózatok üzemi és zárlati viszonyait vizsgálom vele, különösképpen a hálózatok méretezését.

— Könnyű volt a kezelést elsajátítani?

— Néhány napig a kisminta készítőinél voltunk tapasztalatserén, ugyanis a Villamosenergia Kutató Intézet nem adott hozzá használati utasítást. Náluk tanulunk meg kezelést. Az-

után kísérletezések következtek: kidolgoztuk a vizsgálatok módszereit, a léptékeket stb. Csak ezek után láthattunk a gyakorlati munkához.

— Most min dolgozik?

— Osztályunk munkájának javát a hálózati tervezések adják, a faluvillamosítás és a rekonstrukció. A kisminta éppen ehhez ad hatalmas segítséget. Jelenleg a Bács-Kiskun megyei Madaras község méretezését végzem szintén rekonstrukciós célból. Már az eddigi tapasztalat is azt mutatja, hogy a kisminta segítségével felére csökken a tervezés ideje. Bonyolult számítások helyett ugyanis a hálózat »leképezésével« (arányos kicsinyítésével) viszonylag könnyűszerrel juthatunk a szükséges adatok birtokába.

— Mit lehet még a kismintával csinálni?

— Mivel a tervezések ideje lerövidül, marad időnk más fontos feladatok ellátására is. Hálózati zárlat, üzemzavar idején gyors segítséget tudunk adni, kevesebb idő és fáradság kell a hibák megkereséséhez. Hozzájutunk a rendszeresen előforduló üzemzavarok okainak felkutatásához, melynek eredményeképpen elejét vehetjük azoknak, és általában fokozottabb figyelemmel ki-

sérhetjük a hálózat és az állomások munkáját.

A hálózati kisminta tehát sok tekintetben szinte nélkülözhetetlen a villamosenergia-szolgáltatással és a hálózatépítéssel kapcsolatban. Budapest után Szegeden és a többi vidéki áramszolgáltató vállalatoknál is megkínnyít a tervezés, a zárlatmegelőzés korábban bonyolult műveleteit. Miután pedig a DÁV műszaki fejlesztési osztályán valamennyien elsajátították kezelését — a képletek, logaritmák, a papír és ceruza mellett — a hálózati kisminta bevonul a nélkülözhetetlen segédeszközök sorába.

Igénytelenység, tartalmatlanság

a hétfői magyarnóta-esten

A plakát magyarnóta-est hirdetett, színes csokrot szavaz év száz nótájából, s annak ellenére, hogy ennek a műfajnak nagyon sok termékét nem szeretjük, mégis jószívvvel mentünk hétfőn este a színházba, mert a plakát azt is közölte, hogy a műsort Volly István állította össze. Volly István országos hírvé, tekintélyes nézenetudós, akire a fiatal népdalgyűjtők közül sokan mint a mesterükre tekintenek: válogatásától joggal vártuk volna tehát, hogy a száz esztendő nótatémájából valóban a legértékesebbeket gyűjti egybe. Vagyis azokat a nótákat, amelyek dallamaikkal, formáikkal, egész zenéi anyagukkal legközelebb állnak a népdalokhoz.

Senkinek sem kell magyarázni, hogy vannak ilyen nóták, méghozzá jelentékeny számban, s ezekből is lehetett volna századot kiválasztani. Sajnos, azonban a hétfői nótáesten ez csak részben történt így, s ezt Volly István iránt érzett minden tiszteltetünk ellenére határozottan meg kell mondanunk. Igaz, a régi nóták összeállítását még kifogástalan volt, a válogató itt valóban szerencsés kézzel dolgozott. Ahogy azonban közelítettünk a mához, egyre több olyan nóta hangzott el, mely már nemcsak egyszerűen el-

távolodást jelent a népzene-től, hanem határozott szembenállást mindazzal, amit a népdal zenéileg és — ez sem utolsó dolog ám! — életfelfogásban, életérzésben jelent.

Az sem lehet meglepetés erre, legfeljebb csak magyarázat, hogy az utóbbi időben a Rádió műsorában és másutt is, sajnos, tekintélyes számban szerepelnek egészen slány és selejtes magyar nóták is. A népzenei szempontú válogatás, úgy látszik, az utóbbi időben sehol sem érvényesül kellőképpen. A hétfői magyarnóta-est tanulságait felhasználva hadd mondjuk meg, hogy ezt is hibának, sőt egyenesen károsnak tartjuk.

Az ismert előadóművészek, akik az esten szerepeltek, Németh Marika, Boross Jolán, Bérés Ferenc, Kürthy Éva, Tekeres Sándor, nem tudták az összeállítás hibáin segíteni, sőt előadás-módjukkal gyakran még növelték is annak helytelen tendenciáit. Az összekötőszöveget, amelynek sokkal tartalmasabbnak kellett volna lennie, Pethes Ferenc mondta el. *Béla* vagy *Anna* és *Ürmössy József* táncai azonban megérdemelten arattak kiemelkedő sikert. A kísérletet *Járóka* Sándor és népi zenekara látta el.

Ö. L.

FALUSI OLVASÓ EMBEREK

Növekvő forgalmat bonyolítanak le a szegedi járásban a földművesszövetkezetek könyvtárait — Tavaly közel egy millió 350 ezer forintot költöttek könyvre a járásban — Minden második, harmadik ember olvas

Öröndetesen nagy szerűek azok az adatok, amelyekről Bölcsőházi László, a szegedi járási földművesszövetkezetek központi könyvesboltjának vezetője tájékoztatta lapunkat. Arra a kérdésre, hogy mennyi pénzt költöttek könyvekre 1960-ban a szegedi járás falusi, tanyai parasztjai, a következőket mondta:

— Azokért a könyvekért, amit mi adtunk el nekik, összesen egymillió 350 ezer forintot fizettek ki. Azt pedig hozzávetőleg sem tudnám megmondani, hány ezer forintot hagytak falusi, tanyai embereink a városi könyvesboltokban. Megfigyeltük például, hogy amint fejlődik a szövetkezeti mozgalom, úgy emelkedik könyvforgalmunk is. Például az 1958-as esztendő falusi könyvforgalmához képest a tavalyi bevételünk éppen 100 százalékkal emelkedést mutat. Amint az első hónapokban szerzett tapasztalataink mutatják, idén még több falusi ember vásárol majd könyvet magának.

Könyvesbál

— Februárban mi is megrendeztük a szegedi járásban a mezőgazdasági könyvek hónapját. *Balástyán* például, ahol régebben egyáltalán nem kellettek a könyvek, az úttörők is bekapcsolódtak a terjesztésbe. *Kérges Pál* pedagógus irányításával napok alatt 3440 forint áru könyvet hordtak szét és adtak el a pajtasok a tanyák között. *Zákányseken* a falusi asszonyok és fiatalok kezdeményezésére könyvesbált rendeztek nemrég. Csak az mehetett be a bálba táncolni, aki a helybeli könyvkiosztáson megvásárolta mintegy bál belépőként a neki legjobban tetsző könyvet. Mire megtelt a táncterem, mindenki megtalálta a maga könyvét. 1500 forintot hagytak egyetlen este a bálzólok a könyvtárban. Megfizették tehát a belépési díjat, de könyvek formájában azonnal vissza is kapták.

A minap gyümölcsstermesztési ankétára gyűlekeztek a gazdák *Szatymazon*. Előtte azonban megnézegettek a művelődési házban bemutatott könyveket, s alig félóra

alatt 600 forintot hagytak a pulton.

Klasszikusok és mai írók

— A mezőgazdasági szak-
könyveken kívül milyen szépirodalmat kedvel leginkább ez a gyorsan növekvő falusi, tanyai olvasóközönség — kérdeztük Bölcsőházi Lászlótól.

— Például a francia klasszikusoktól mindent megvesznek. Nemrég 100 példányt rendeltem *Victor Hugo*: *Nyomorultak* című művéből. Napok alatt mind elfogyott. Aztán rajongással olvassák *Tolsztoj*, *Gorkij*, *Zola* és a magyar klasszikusok közül *Jókai*, *Mikszáth*, *Gárdonyi* könyveit is. A *Nosztalgia* *fiú esete Tóth Mariával* című Mikszáth regényéből utóbb 300 példány kelt el egész rövid idő alatt. Pedig egy-egy kötetnek 38 forint volt az ára. *Móricz Zsigmond* *Betyár* című kötetéből eddig még nem tudtuk kielégíteni az igényeket. Az élő írók munkái közül legutóbb *Takács Tibor*: *Móra igazgató* úr című könyvéből 300 példányt adtunk el. Jelenleg is igen nagy példányszámban veszik a magyar ellenforradalom leplezéséről szóló könyveket is.

Könyvelőfizetők

Érdekes jelenséggé vált az a könyvesboltvezető, aki azt is, hogy a falusi lakosság az alkalmi könyvvásárlásokról lassanként áttér a rendszeres előfizetésre. Az utóbbi hetekben a szegedi járásban 210 család lépett be a *Kincses Könyvek* ba-

rati olvasó körébe. A *Kincses Könyvek* idei sorozatában 18 kötet jelenik meg összesen. Magyar és nemzetközi klasszikusoktól, élő íróktól és mezőgazdasági szakíróktól vegyesen. Ezeket a könyveket az említett 210 család már előfizetésben vásárolja meg.

Csongrád és a többi megyék falusi lakossága körében nemes versengés bontakozott ki az utóbbi időben: melyik megyében vásárolnak több könyvet a parasztemberek, hol növekszik jobban a rendszeres könyv olvasók száma. Megnéztem a SZÖVOSZ országos értékelését, s kicsit büszke lettem: *Csongrád megye 18 versenytársa előtt az első!* Második helyen vannak a Békés megyei parasztemberek, a harmadik helyet pedig Bács megye lakói tartják. Az egykori forradalmi múltú Viharsarok népe ez, akik — mint *Móricz Zsigmond* írta — mindig kedvelték a kultúrát, de régen örültek az emberek, ha a család mindennapi betevőjét elő tudták teremteni. A gazdasági nyomorúsággal elmúlt tehát a fasiszta rendszer velejárója, a mélyesleges szellemi nyomorúság is.

Az előbbiekhöz tudni kell azt is még, hogy a földművesszövetkezeti könyvesboltok mellett a szegedi járás falusi könyvtárai több mint száz ezer kötetnyi könyvet állnak az olvasók rendelkezésére. Nem túlzás ma már azt mondani: az utóbbi években Csongrád megyében, a szegedi járásban minden második, harmadik ember olvasó emberré lett.

Csepri József

Hitvallás az emberségről

Az irodalmi színpad új műsora

A Fialatok Irodalmi Színpada bemutatkozását meglehetősen rövid idő múlva követte a második előadás, a *Hitvallás az emberségről* címmel összeállított műsor, amely a három szegedi nagy, *Tömörkény István*, *Móra Ferenc* és *Juhász Gyula* műveiből adott ízelítőt. Az érdeklődés — bár csábítóbb rendezvények is voltak hétfőn este — már önmagában is bizonyít, amellyel, hogy szükség volt Szegeden irodalmi színpadra. Külön örülni kell annak, hogy a közönség nagy része is fiatal volt, középiszkolás, egyetemista, mint az irodalmi színpad tagjai. A kezdeményezés viszont megérdemelne, hogy nagyobb számú felnőtt közönség is örüljön neki.

Dicséretes *Takács László* rendezési elgondolása, amellyel tetszetős keretbe, három beszélgető diák közvetlen tolmácsolásába foglalta az írói mondanivalót. Szerencsésebb lett volna azonban mellőzni a műsorból *Móra* és *Juhász* publicisztikai jellegű írásait, amelyek műfajuknál, sajátos természetüknél fogva megfelelő kísérő szöveg, vagy magyarázat nélkül kevésbé idézik fel a mának a tegnapi aktualitásokat.

A vers és a próza válogatása hű képet adott *Tömörkényről*, *Móráról* és *Juhásztól*, s többségükben jól is tolmácsoltak a szereplők: *Solymár Erzsébet*, *Szűjjártó Éva*, *Agai Katalin*, *Gergely Éva*, *Kopasz Júlia*, *Papp Marian* és *Kopasz Ildikó* előadásmodja mély átélésről vall. Kár, igazán kár, hogy a rossz világítás éppen őket zavarta, de zavarta a többieket és

a közönséget is. A Szegedi Nemzeti Színház jobb technikai lehetőséget teremthetne ilyenkor is.

Az est meglepetése *Molnár Piroska* mély élményt nyújtó szavazata volt. Nem is hinnék el róla, hogy csak »kezdő« szereplője az irodalmi színpadnak. Kár, hogy nem hallhattuk többször. *Fuksz András* ezúttal rossz napot fogott ki, mint általában a többi férfi szereplő is. *Vinkler Péter* is egy kicsit kisiskolás stílusfelfogásban szerepelt, s *Zenő József* és *Mácsi József* is mintha elfogódottsággal küszködött volna, pedig valamennyien tehetséges, biztos fellépésű előadók.

A Szegedi Pedagógiai Főiskola kamarakórusa *Juhász és Móra* verseire írt dalokat adott elő sikerrel, *Faludy Béla* vezényletével. *Gortva Irén* kulturáltan tolmácsolta *Király-Kőnig-Juhász Jól van így* című szerzeményét, zongorán kísért *Benkóczy István*.

L. F.

Televíziós felvevőgép a tenger mélyén

A Földközi-tenger vizein egy szovjet hajón kipróbálták az Ioan-6 típusú mélytengeri televíziós kamerát, a szovjet tudósok új alkotását. A géppel egy kilométer mélységig lehet a tengerbe hatolni.

Magá a felvevőgép fél méter átmérőjű, 400 atmoszférára nyomást is kibíró acélgömbbe van zárva.

Szovjet tudósok most olyan felvevőgépet terveznek, amely kétkilométeres mélységben is használható.

Termelőszövetkezetek figyelem!

Előnyös feltételek mellett még mindig köthető értékesítési szerződés, kenyérgabonára, sörárpára, napraforgóra és babra. Vetőmagot, felárat és kamatmentes előleget biztosítunk. Bővebb felvilágosítást ad a Terményforgalmi Vállalat járási kirendeltsége. Szeged, Tolbuhin sugárút 79 és a községi raktárai. 850

**Szépítse lakását,
jön a húsvét!**

Most vásároljon

**konyhabútort,
kombináltszekrényt**

a

Festettbútor szaküzletben

(Attila u. 10. sz.)